

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udlændinge- og Integrationsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 16. april 2018
Kontor: Statsrets- og Menneske-
retskontoret
Sagsbeh: Nina Hjelm Ellinghaus
Sagsnr.: 2018-0032/40-0091
Dok.: 693496

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 502 (Alm. del), som Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg har stillet til justitsministeren den 19. marts 2018. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Nikolaj Villumsen (EL).

Søren Pape Poulsen

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 502 (Alm. del) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg:

”Det fremgår af artiklen ”Ung mand lå bæltefikseret i 9 døgn og døde få dage senere i dansk fængsel” (radio24syv.dk den 14. marts 2018), at unødigt langvarig tvangsfiksering efter dansk retspraksis kan anses for tortur. Er der grund til at antage, at den tvangsfiksering i januar 2016, der beskrives i artiklen, kan beskrives som tortur og dermed udgør en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3?”

Svar:

Justitsministeriet kan, for så vidt angår forløbet i den konkrete sag, der er omtalt i artiklen fra Radio24syv, henvide til den samtidige fortrolige besvarelse af spørgsmål nr. 496 (Alm. del) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg. Ministeriet finder ikke at burde udtale sig nærmere om den konkrete sag, da den verserer ved Folketingets Ombudsmand.

Justitsministeriet kan imidlertid generelt oplyse følgende, for så vidt angår spørgsmålet om, under hvilke omstændigheder tvangsfiksering af indsatte i fængsler kan udgøre en krænkelse af artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK):

Det følger af EMRK artikel 3, at ingen må underkastes tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Bestemmelsen er absolut og tillader ikke nogen undtagelser.

I bl.a. dom af 29. september 2005 i sagen *Mathew mod Nederlandene* har Menneskerettighedsdomstolen udtalt sig om de generelle principper, der gælder ved Domstolens bedømmelse efter artikel 3. Det følger af dommen, at alvoren af en mishandling skal overstige en vis minimumsgrænse for at falde inden for anvendelsesområdet af EMRK artikel 3. Ved vurderingen af, om minimumsgrænsen er overskredet i en konkret sag, indgår alle sagens omstændigheder, herunder varigheden af behandlingen, dens fysiske og mentale følger samt i nogle tilfælde ofrets køn, alder og helbredstilstand. Ved vurderingen af, om der foreligger en ”umenneskelig” behandling i strid med EMRK artikel 3, indgår det, om behandlingen var overlagt, varede flere timer i træk og medførte enten legemlig skade eller intens fysisk og psykisk lidelse. Der foreligger en ”nedværdigende” behandling, når behandlingen fremkalder en følelse af frygt, ubehag og underlegenhed, som er egnet til at

ydmige og nedværdige ofret. For at en behandling anses som ”umenneskelig” eller ”nedværdigende”, må den involverede lidelse eller ydmigelse under alle omstændigheder overstige det uundgåelige element af lidelse og ydmigelse forbundet med en berettiget behandling eller afstraffelse.

Menneskerettighedsdomstolen har i bl.a. dom af 29. maj 2012 i sagen *Julin mod Estland*, som vedrørte afsoning i et fængsel, accepteret, at bæltefiksering eller anden fastspænding kan være et berettiget magtmiddel. Bæltefiksering eller anden form for fastspænding må ikke bruges som straf, men skal være nødvendig for at forhindre den pågældende i at forvolde skade på sig selv eller andre. Bæltefikseringen skal desuden være proportional, hvilket indebærer, at det skal være den mindst indgribende foranstaltning, ligesom det ikke må udstrække sig længere tid end nødvendigt. En fiksering, som ikke er begrundet i helbredsmæssige hensyn, men i hensynet til at undgå, at den fikserede forvolder skade på sig selv eller andre, vil sjældent være nødvendig i videre udstrækning end et par timer. Der skal desuden tages hensyn til den fikseredes helbred, og den fikserede skal løbende tilses af en læge. Hvis disse betingelser ikke er opfyldt, må fikseringen anses for at være i strid med EMRK artikel 3.